

Dorota Mach

Charakterystyka „Bibliofilskiej edycji dzieł Henryka Sienkiewicza”

Od 1996 roku Wydawnictwo Instytutu Teologicznego Księży Misjonarzy w Krakowie, wspólnie z Ogólnopolskim Towarzystwem im. Henryka Sienkiewicza w Lublinie, wydaje bibliofilską serię dzieł naszego Noblisty. Tworzy ją osiem dotąd wydanych – imponujących albumowym formatem A4, woluminów. Pierwszy z nich pt. *Pójdźmy za Nim!* (1996) to zapomniane arcydzieło nowelistyki religijnej, stanowiące wspaniały prolog do *Quo vadis?* (1996), następnie wydano: *Na polu chwały* (1998), *Ogniem i mieczem* (2000), *Krzyżacy* (2000), *W pustyni i w puszczy* (2001), *Pan Wołodyjowski* (2002) oraz *Dramaty* (2005).

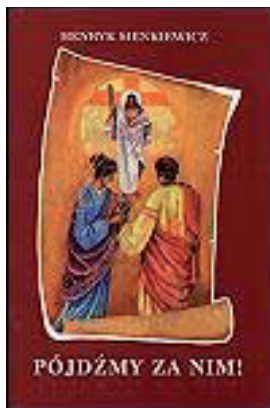
W skład zespołu redakcyjnego serii wchodzi: Halina Kosętka, Halina Ludorowska, Lech Ludorowski i Waław Piszczek, członkowie Ogólnopolskiego Towarzystwa im. Henryka Sienkiewicza.

Teksty utworów oparte zostały na wydaniu zbiorowym *Dzieł* Henryka Sienkiewicza pod redakcją Juliana Krzyżanowskiego. Każde wydanie z edycji bibliofilskiej zaopatrzone jest we wstęp, notę wydawniczą, słowniki oraz przypisy. Wszystkie tomy drukowano w tych samych zakładach graficznych, tzn. w Wydawnictwie Instytutu Teologicznego Księży Misjonarzy w Krakowie.

Tekst wydrukowano dwunastopunktową czcionką na papierze dobrej jakości. Format książek wynosi 30 cm. Tylko nowela *Pójdźmy za Nim!* różni się od pozostałych formatem i wielkością czcionki. Całość oprawiono w twarde, imitujące skórę okładki koloru brązowego lub bordowego. Tytułatura została wytłoczona na okładce i grzbiecie złotymi literami. Na wszystkich okładkach książek znajdują się jednakowe okalające tłoczenia. Wyjątek stanowi nowela.

Wszystkie książki zawierają stronę przedtytułową i tytułową. Żółte wklejki przedstawiają różne herby i ilustracje. Kolejne rozdziały rozpoczynają zdobione czarno-białe inicjały. Numeracja stron prowadzona jest w prawym dolnym rogu. W tekst wpleciono czarno-białe grafiki oraz kolorowe ilustracje wydrukowane jednostronnie

na papierze kredowym. Zarówno czarno-białe, jak i kolorowe ilustracje opatrzone są podpisami. Kolorowe ilustracje zostały także wydane w formie pięknej ikonoteki, zawierającej opis.

Otwierająca serię nowela *Pójdźmy za Nim!*, wydana w 1996 roku w Krakowie, opracowana została przez zespół redakcyjny w składzie: Halina Kosętka i Lech Ludorowski. Redakcji tekstu dokonała Halina Kosętka, która zestawiała też objaśnienia wyrazów niezrozumiałych, posłowie zaś napisał Lech Ludorowski. Opracowanie graficzne oraz ilustracje wykonał ks. Wacław Piszczek.

Nowela została wydana dla upamiętnienia Roku Sienkiewiczowskiego – 1996 (150. rocznica urodzin Pisarza) i 100-lecia *Quo vadis?* Książkę oprawiono w twarde, imitujące skórę, okładki koloru bordowego. Tytułaturę wytłoczono na okładce złotymi literami; okalają je tłoczenia inne niż w przypadku pozostałych pozycji wydanych w serii. Tekst noweli wydrukowano 10-punktową czcionką na papierze dobrej jakości. Format książki wynosi 18 cm. Wklejki białe nie zawierają ilustracji.

Kolejną pozycją serii, wydaną również w 1996 roku, jest powieść *Quo vadis?*, której tekst oparto na wydaniu zbiorowym *Dzieł Henryka Sienkiewicza*, pod red. Juliana Krzyżanowskiego, t. XX–XXII (PIW, Warszawa 1948–1951).

Jest to edycja bibliofilska dla upamiętnienia 100-lecia *Quo vadis?* dedykowana Ojcu Świętemu Janowi Pawłowi II. Wstęp oraz słownik opracowali: Halina Kosętka, Halina Ludorowska, Lech Ludorowski.

Większość ilustracji kolorowych oraz czarno-białych wykonał i przygotował ks. Wacław Piszczek. Ponadto w tekście umieszczono XIX-wieczne sztychy, pochodzące ze zbiorów Biblioteki Zgromadzenia Księża Misjonarzy w Krakowie i Biblioteki Jagiellońskiej.

Książka oprawiona jest w okładki koloru bordowego i brązowego. Na okładce oraz na grzbiecie pod tytułaturą znajduje się dodatkowo napis „Wydanie jubileuszowe”. Wklejki zawierają cztery różne ilustracje, które przedstawiają starożytny Rzym, Koloseum i wilczycę karmiącą założycieli Rzymu Romulusa i Remusa. Na stronie tytułowej oprócz autora i tytułu znajduje się podtytuł „Powieść z czasów Nerona” oraz miejsce i rok wydania. Przed tekstem właściwym zamieszczono: Przesłanie Miłości i Dobra, a po nim: słownik, notę wydawniczą i spis treści. Ogółem w powieści zamieszczono 53 ilustracje, w tym 12 kolorowych.

Wydawcy wrócili do pierwotnej trzytomowej edycji. Przywrócili pierwotny zapis ze znakiem zapytania w tytule.

Następną pozycją serii „Bibliofilska edycja dzieł Henryka Sienkiewicza” jest wydana w 1998 roku powieść *Na polu chwały*.

Jest ona oparta na wydaniu zbiorowym *Dzieł Henryka Sienkiewicza*, pod red. Juliana Krzyżanowskiego, t. XXVII (PIW, Warszawa 1950). Wstęp opracował Lech Ludorowski.

Książka oprawiona jest w okładki koloru brązowego i bordowego. Na wyklejkach, zarówno na początku, jak i na końcu książki, umieszczono dwa herby. Na stronie tytułowej znajduje się również podtytuł „Powieść historyczna z czasów Króla Jana Sobieskiego”. Przed tekstem powieści zamieszczono wstęp zatytułowany „Powieść o wiedeńskiej wyprawie czyli trylogii część czwarta”, po nim zaś: słownik wyrazów i zwrotów obcojęzycznych, notę wydawniczą i spis treści.

W powieści znalazło się 36 ilustracji, w tym 7 kolorowych. Przedstawiają one między innymi sceny: *Nocą w gościńcu puszczańskim*, *Na skraju puszczy*, *Wiejska karczma*, *Murowany dwór szlachecki kryty gontem*, *Fragmety zbroi husarskiej*, *Dworek szlachecki otoczony palisadą*, *Komnata pałacu magnackiego*. Należy dodać, że ilustracje wkomponowane są w tekst zgodnie z omawianą treścią.

W 2000 roku ukazała się czwarta pozycja bibliofilskiej serii prezentującej dzieła polskiego Noblisty, *Ogniem i mieczem*. Edycja ta, podobnie jak poprzednie, została oparta na wydaniu zbiorowym *Dzieł Henryka Sienkiewicza*, pod red. Juliana Krzyżanowskiego, t. VII–X (PIW, Warszawa 1949). Wstęp opracowany został przez Lecha Ludorowskiego, zaś notę wydawniczą oraz słowniki postaci, nazw geograficznych, słów i zwrotów obcojęzycznych przygotowali Halina Kosętka, Halina Ludorowska i Lech Ludorowski.

Tekst powieści poprzedza wstęp „Epos o początkach upadku Rzeczypospolitej”, składający się z trzech rozdziałów:

- I. Trylogii część pierwsza.
- II. O powstaniu *Ogniem i mieczem*.
- III. Arcydzieło epickiej sztuki.

Dalej zamieszczona jest nota biograficzna przygotowana przez Lecha Ludorowskiego, po tekście zaś następuje nota wydawnicza oraz słownik nazwisk postaci poświadczonych w przekazach źródłowych, nazw geograficznych, słów i zwrotów obcojęzycznych. Jest on podzielony na części: słownik postaci historycznych, inne postaci z *Ogniem i mieczem*, słownik nazw geograficznych, słownik słów i zwrotów obcojęzycznych, opracowane przez Halinę Kosętkę.

Na stronie tytułowej znajduje się podtytuł „Powieść z lat dawnych”. Na wyklejkach na początku i końcu książki umieszczony jest herb z krzyżakiem oraz herb z orłem w koronie. Okładki książki są koloru brązowego.

Powieść podzielona jest na cztery tomy. Strony oddzielające kolejne tomy są ozdobione czarno-białymi winiętami. Tomy I i IV mają jednakowe winiety, a II i III różnią się od siebie. Podobnie jak w poprzednich powieściach wydanych w serii, znajdujemy tu barwne (11) i czarno-białe (49) ilustracje. Przedstawiają one np. w: tomie I: *Tajemnice Dzikich Pól; Pierwsze spotkanie Heleny Kurcewiczówny z Janem Skrzetuskim; Tabun w stepie; Starszyzną kozacką; Zaporozec*. W tomie II są to: *Buława – oznaka godności oficera; Pojedynek; Ucieczkę Heleny z Zagłobą; Jazda polska; Ucieczka w lasy; Uzbrojenie chłopów z wojsk Chmielnickiego*. W tomie III przedstawiono: *Pojmanie na arkan; Herb Skrzetuskiego – Jastrzębiec; Spotkanie Chmielnickiego z chanem; Porzucony wóz z taboru; Magnata w stroju z połowy XVII w.; Pojedynek Bohuna z Wołodyjowskim; Rękojeść szabli jazdy polskiej i szabli ordynki używanej przez Tatarów*. Tom IV zawiera: *Atak husarii; Obronę Zbaraża; Surmy bojowe; (Mapę) – Teren akcji Ogniem i mieczem*.

Bibliofilskie wydanie pierwszej części Trylogii jest pozbawione nadużyć, fałszywych interpretacji, wskazuje na oryginalne aspekty jego artyzmu, dotąd niedostrzeżane i zachęcające do nowego, odkrywczego odczytania Sienkiewiczowskiej arcy powieści¹. Przywrócono pierwotną czterotomową wersję wydania.

Również w 2000 roku ukazała się już piąta pozycja omawianej serii – *Krzyżacy*. Powieść ta oparta została na wydaniu zbiorowym *Dzieł Henryka Sienkiewicza*, pod red. Juliana Krzyżanowskiego, t. XXIII–XXIV (PIW, Warszawa 1948).

Wstęp opatrzone został tytułem „Epos rodowy rycerzy bogdanieckich”. Tuż za nim znajduje się nota bibliograficzna. Powieść podzielona jest na cztery tomy. Po tekście umieszczono: słownik, notę wydawniczą, bibliografię uzupełniającą i spis treści opracowane przez zespół redakcyjny w znanym składzie.

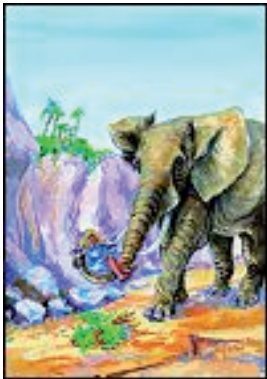
Na stronie tytułowej zamieszczono podtytuł „Powieść”. Żółte wyklejki przedstawiają dwa herby. Pierwszy z nich to herb Andegawenów – królowej Jadwigi, drugi zaś to herb węgiersko-polski króla Ludwika Węgierskiego. Te same herby powtórzone są na wklejce, na końcu książki. Książka posiada okładki koloru bordowego. Pod tytułaturą, na okładce, znajduje się tłoczony złotymi literami napis „Wydanie jubileuszowe dla upamiętnienia 100-lecia powstania dzieła”, a na grzbiecie tylko „Wydanie jubileuszowe”. Strony oddzielające kolejne tomy są ozdobione.

Oryginalna i wartościowa ikonograficzna sztuka ks. Wacława Piszczka tworzy wizualne piękno rocznicowego wydania „powieści jubileuszowej”. Pięknym kolo-

¹ H. Kosętko, H. Ludorowska, L. Ludorowski, *Nota wydawnicza*, [w:] H. Sienkiewicz, *Ogniem i mieczem*, Kraków 2000, s. 615.

rystycznie dwunastu obrazom – pełnym światła, dynamiki, ekspresji – nadającym ton główny estetyce książki, towarzyszy złożony, zwielokrotniony nurt czarno-białej plastyki, cała polifonia pomysłowych rysunków, delikatnych ulotnych szkiców, precyzyjnych miniatur i ornamentów, efektownych przerywników, point czy wykwinnie zdobionych inicjałów². Zamieszczone w powieści ilustracje przedstawiają m.in. następujące sceny, w tomie I: *Strój żeński na dworze książęcym*; *Polskiego rycerza z XIV w.*; *Powrót do Bogdańca*; *Naukę strzelania z łuku*. W tomie II ilustracje: *Dostojnika podróżującego ze zbrojną eskortą*; *Walkę na kije*; *Walkę z turem*; *Hełm rycerski przyłbica, zwany psi kaptur*; *Strój żeński na dworze książęcym*; *Pasowanie Zbyszka na rycerza*. W tomie III: *Juranda w desperackiej walce z Krzyżakami na zamku w Szczytnie*; *Łączenie tarczy herbowych: tarcza męża, żony i wspólna małżonków*; *Hełm – kapalin*; *Pojedynek Zbyszka z Rotgierem*; *Topór wojenny – wyrób niemiecki*; *Pannę z orszaku księżnej*; *Łucznika z łukiem*; *Turniej rycerski*. Tom IV zawiera: *Średniowieczne instrumenty muzyczne – rogową fujarkę pasterską czy harfę*; *Przygotowania do turnieju rycerskiego*; *Hełm – kapalin*; *Maćka z „wnukami”*; *Typy toporów polskich*; *Bitwę pod Grunwaldem*; *Królestwo Polskie i Wielkie Księstwo Litewskie 1370–1500 [Mapa]*.

Szóstą pozycją, jaka ukazała się w omawianej serii, jest powieść *W pustyni i w puszczy* wydana w 2001 roku. Tą edycją wydawcy chcieli upamiętnić rocznicę ukończenia *W pustyni i w puszczy* – arcydzieła literatury dla dzieci i młodzieży³.

Tekst oparty na wydaniu zbiorowym *Dzieł* Henryka Sienkiewicza, pod red. Juliana Krzyżanowskiego, t. XXXVII–XXXVIII, (PIW, Warszawa 1950) przywraca autorski dwutomowy układ powieści. Zespół redakcyjny tworzą: Halina Kosętka, Lech Ludorowski, Halina Ludorowska i Waclaw Piszczek. Powieść poprzedza wstęp oraz nota biograficzna, a zamyka ją nota wydawnicza i słownik postaci o nazwiskach poświadczonych w przekazie źródłowym, nazw geograficznych, botanicznych, zoologicznych, słów i zwrotów obcojęzycznych podzielonych na części: słownik nazw geograficznych, słownik nazw botanicznych i zoologicznych oraz słownik słów i zwrotów obcojęzycznych.

Książka oprawiona jest w okładki koloru brązowego. Wyklejki zarówno na początku, jak i na końcu książki przedstawiają rysunki słonia i jeźdźca na wielbłądzie. Podobnie jak w innych powieściach serii strony oddzielające tomy są ozdobione.

To rocznicowe wydanie *W pustyni i w puszczy* charakteryzuje kunszt edytorski właściwy dla całej bibliofilskiej serii dzieł Sienkiewicza. Książkę wyróżnia jej kształt graficzny, pełna szlachetnego piękna estetyka rysunku i czarno-białej

² H. Kosętka, L. Ludorowski, H. Ludorowska, *Nota wydawnicza*, [w:] H. Sienkiewicz, *Krzyżacy*, Kraków 2000, s. 604.

³ H. Kosętka, L. Ludorowski, H. Ludorowska, *Nota wydawnicza*, [w:] H. Sienkiewicz, *W pustyni i w puszczy*, Kraków–Lublin 2001, s. 269.

grafiki, feria barw, światła, ruchu, poetycki nastrój egzotyki Czarnego Łądu wyrażonej w malarskiej sztuce ks. Wacława Piszczka⁴. Ogółem w powieści znajduje się 37 ilustracji, m.in.: *Jeździec na wielbłądzie*; *Łódź do przewozu pasażerów na Nilu*; *Poganiacz wielbłądów*; *Wojownik afrykański*; *Porwanie Stasia i Nel*; *Gepard w pogoni za zdobyczą*; *Fragment ulicy*; *Egipcjanka z dzieckiem w tradycyjnym stroju z regionu Gizy*; *Zabicie lwa*; *Arab w turbanie*. W tomie II: *Słoń w ataku*; *Zabawa Nel ze słoniem*; *Stas udzielający chrztu*; *Wędrówka na słoniu*; *Wygrzewający się na słońcu młody krokodyl*; *Trasa wędrówki Stasia i Nel [mapa]*.

Kolejną pozycją, która została wydana w 2002 roku, w serii „Bibliofilska edycja dzieł Henryka Sienkiewicza” jest trzecia część trylogii *Pan Wołodyjowski*.

Tekst powieści oparto na wydaniu zbiorowym *Dzieł Henryka Sienkiewicza*, pod red. Juliana Krzyżanowskiego, t. XVII–XIX (PIW, Warszawa 1950). Wydanie porównano z pierwodrukiem utworu w odcinkach warszawskiego „Słowa” (1887–1888) oraz późniejszymi poprawionymi edycjami zrealizowanymi również przez tę oficynę⁵. Skład zespołu redakcyjnego był taki sam, jak w poprzednich tomach. Wydanie to również posiada wstęp, notę bibliograficzną, a po tekście głównym notę wydawniczą oraz słownik postaci o nazwiskach poświadczonych w przekazie źródłowym i postaci literackich, słownik nazw geograficznych, słów i zwrotów obcojęzycznych.

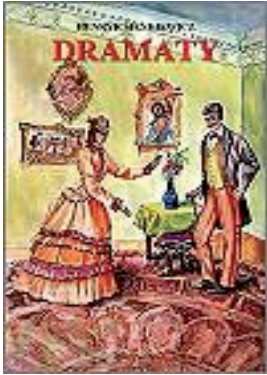

Okładki książki mają kolor czerwony. Na wyklejkach umieszczono te same rysunki, co w edycji *Ogniem i mieczem*, czyli herb z krzyżakiem i herb z orłem w koronie. Powieść podzielona jest na trzy tomy. Strony oddzielające tomy są zdobione. Uzupełnieniem tekstu są liczne kolorowe (8) i czarno-białe (40) ilustracje ks. Wacława Piszczka, które przedstawiają m.in., w tomie I: *Szlachcica w kontuszu*; *Karczmę*; *Pojedynek na sejmiki*; *Spotkanie Zagłoby z Wołodyjowskim w klasztorze kamedułów*; *Oświadczyzny Wołodyjowskiego*; *Toast*; *Szlachciankę dającą jałmużnę*. W tomie II: *Łuczniczki tatarskiej*; *Wojownika Ordy*; *Dowódcę tureckiego obserwującego pole bitwy*; *Wieczór w stanicie chreptiowskiej*. W tomie III: *Z pocztą eskorty przez step*; *Próbie porwania Basi*; *Sajdak futerał na luk i strzały*; *Pistolet z zamkiem kołowym z XVII w.*; *Berdysz piechoty polskiej XVII w.*; *Nadziak – uchwałą Sejmu z 1620 roku był zakaz noszenia tej broni przez szlachtę poza służbą wojskową, z powodu częstych zabójstw za pomocą tej broni. Nadziak stanowił też oznakę oficerską poruczników jazdy zaciągu polskiego*; *Potyczka Wołodyjowskiego z Tatarami*; *Zbroja husarska*; *Szlachcic z pospolitego ruszenia w zbroi z arsenału rodowego – pierwsza połowa XVII w.*; *Kamieniec*; *Pogrzeb Wołodyjowskiego*; *Zamek rodziny Sobieskich w Olecku*. [Na końcu noty wydawniczej].

⁴ Ibidem, s. 272.

⁵ H. Kosętko, L. Ludorowski, H. Ludorowska, *Nota wydawnicza*, [w:] H. Sienkiewicz, *Pan Wołodyjowski*, Kraków 2002, s. 406.

Ostatnią jak do tej pory pozycją, wydaną w 2005 roku, są *Dramaty* w opracowaniu Haliny Kosętki. Tekst oparty został na wydaniu zbiorowym *Dzieł* Henryka Sienkiewicza, tom XXXIX pod red. Juliana Krzyżanowskiego (PIW, Warszawa 1951).

Pomimo że twórczość dramatyczna Sienkiewicza zajmuje w bogatej i różnorodnej twórczości pisarza zaledwie miejsce marginesowe, jednak warta jest podkreślenia chociażby ze względu na mało znany teren badawczy. Tylko nieliczni badacze twórczości Sienkiewicza zajmowali się bowiem jego dramatami, i to okazjonalnie⁶.

Wydanie to opatrzone: słowem wstępnym oraz notę wydawniczą. Okładki książki mają kolor bordowy i brązowy. Edycja zawiera: *Na jedną kartę* (dramat w 5 aktach), *Czyja wina?* (obrazek w jednym akcie), *Muszę wypocząć* (obrazek sceniczny), *Zagłoba swatem* (komedia w jednym akcie), *Autorki* (obrazek sceniczny w 1 akcie), *Zagłoba swatem* (komedia w jednym akcie – redakcja C). Uzupełnieniem tekstu są 4 kolorowe ilustracje autorstwa ks. Wacława Piszczka przedstawiające: *Jadwigę Korłowiecką z Leonem*, *Literata przy pracy*, *12-letnie dziewczynki: Marynię i Helenkę*, *Błogosławieństwo*.

Wyróżniający się swoją plastyczną urodą cykl bibliofilski, zaopatrzone we wszechstronnie analizujące poszczególne działy wstępy, noty edytorskie, komentarze opracowane przez znawców Sienkiewicza, jest jednocześnie unikalnym wydaniem naukowo-krytycznym.

Niewątpliwym osiągnięciem twórców serii jest wprowadzenie ulepszenia tekstu, a także przywrócenie autorskiej koncepcji podziału: segmentacji wydawniczej tekstu na rozdziały i tomy.

Bibliofilska edycja dzieł Henryka Sienkiewicza ma niewątpliwe wartości edytorskie. Uczy jak można wydać książkę bez zniekształceń, jak można ją wzbogacić poprzez odpowiednie wstępy czy posłowania, noty edytorskie, objaśnienia do tekstów, objaśnienia trudnych i niezrozumiałych wyrazów i zwrotów. Edycje te wzbogacają niepowtarzalne kolorowe ilustracje autorstwa ks. Wacława Piszczka. Ponadto w każdej pozycji występuje po kilkadziesiąt tematycznych czarno-białych grafik tegoż autora.

Ilustrowanie dzieł Sienkiewicza ma długą i bogatą, ponadstuletnią tradycję. Do tej tradycji dołączył współcześnie ks. Wacław Piszczek wysoce wartościową, oryginalną sztuką ikonograficzną. To głównie ta sztuka tworzy wizualne piękno bibliofilskich wydań. Wykonawca osiągnął niepowtarzalny charakter ilustracji, poezję barwy, grę tonów, światła itp. Pobudza wyobraźnię sugestywnie wykreowany świat Sienkiewiczowskich bohaterów, opisanych zdarzeń, sytuacji.

Warto jeszcze zaznaczyć, że żywioł malarskości skupia się tylko w nieznacznym stopniu na portretach psychologicznych bohaterów, eksponuje zaś ważne wydarzenia bądź psychologiczne wizerunki sytuacyjne powieściowych postaci.

⁶ H. Kosętka, *Słowo wstępne*, [w:] H. Sienkiewicz, *Dramaty*, Kraków 2005, s. 5.

Nie od rzeczy będzie dodać, że bibliofilska seria budzi uznanie zarówno w kraju, jak i za granicą.

Characteristics of „The Bibliophile Edition of Henryk Sienkiewicz’s Works”

Abstract

This article presents the characteristics of the bibliophile series of Henryk Sienkiewicz’s works, which has been published since 1996 by Wydawnictwo Instytutu Teologicznego Księża Misjonarzy in Cracow (St Vincent a Paulo Missionary Fathers’ Theological Institute), in cooperation with the Polish Henryk Sienkiewicz Association in Lublin.

The book series, edited by Halina Kosętko, Halina Ludorowska, Lech Ludorowski and Father Waław Piszczeek, so far consists of eight volumes: *Pójdźmy za Nim!* (*Let Us Follow Him*, 1996), *Quo vadis?* (1996), *Na polu chwały* (*On the Field of Glory*, 1998), *Ogniem i mieczem* (*With Fire and Sword*, 2000), *Krzyżacy* (*The Teutonic Knights*, 2000), *W pustyni i w puszczy* (*In Desert and Wilderness*, 2001), *Pan Wołodyjowski* (*Fire in the Steppe*, 2002), and *Dramaty* (*Dramas*, 2005).

This paper contains detailed descriptions of all volumes, including the size, page layout, graphic design, and the list of innovative, original illustrations by Father Waław Piszczeek.

It has been noticed that the series editors’ undoubted achievement is improvement of the text and recreation of the author’s original idea of text division: the segmentation into chapters and volumes. All texts have been based on the 1948–1951 collected edition of Henryk Sienkiewicz’s *Works*, edited by Julian Krzyżanowski. Another noticeable feature of the series is the editors’ thoroughness and care for the reader, reflected in the attachment of a difficult words glossary.

The article puts special emphasis on the series’ editorial values, which can serve as a model of how to produce an undistorted book edition, and how to enrich it with a proper foreword or afterword, editorial notes, text commentaries and glossaries.